

Lab de Labs 2024

Lliçons i reptes desde la mediació
A la Xarxa de Fàbriques de Creació de BCN

Informe elaborat per Caro Novella

El Lab de Labs és un dispositiu metodològic i de reflexió situada que articula i dinamitza una **comunitat de pràctica** entorn de la mediació artística i la creació comunitària de les fàbriques de creació de Barcelona.

Nascut per tal d'acompanyar i el projecte “Territori(s), Comunitat(s) i Practiques artístiques”, el 2024 es transforma en un projecte activador d'una Comunitat de Pràctica.

Una comunitat de pràctica (CoPs) és un grup de persones que comparteixen l'interès en una pràctica i que es troben per a compartir-la i aprendre les unes de les altres a mida que interactuen de manera regular. A mida que es troben, el seu coneixement es fa mes profund i esdevenen mes hàbils. La pràctica compartida retorna al lloc de feina, s'implementa i retorna a la comunitat en un cercle d'aprenentatge situat. (Lave & Wegner, 1991. Sitated Learning)

- 3 elements fonamentals **en una comunitat de pràctica (CoPs)**, son l'interés comú, les relacions i la pràctica.
- CoP són diferents als 'grups de treball o coordinacions' en que els objectius son aprendre les unes de les altres- i no tan solucionar un problema específic.
- Una CoP de l'entorn de les polítiques culturals pot contribuir a la governança i al maneig del canvi.

Un aspecto distintivo de las comunidades de práctica **que contribuyen a la gobernanza** de la política cultural podría ser la participación de artistas y otros profesionales culturales como mediadores, facilitando el diálogo dentro de un grupo en particular, así como la transferencia de conocimientos hacia otros sectores. (Baltà, 2023)

Encàrrec 2024

- Assajar un model de projecte obert a tota la xarxa de fabriques.
- Dotar de contingut la comissió de mediació de la Xarxa de Fàbriques.

Metodologia/ Procés:

Fase I. Entrevistes Sortida i Disseny de Proposta (abril- juny).

Fase II. Sessions del Lab de Labs. (juny- Novembre)

Fase I. Entrevistes Sortida i Disseny de Proposta (abril- juny).

TRANSVERSALITAT
(disciplines i estructures)

SITUAT
Coneixement i intercanvi

Comunitat de pràctica
(curiositats compartides)

Paraules Clau: contagi, horitzontalitat, sanar, coherència, permeabilitat, hospitalitat, afectar, rebost, elàstica, gaudir, legitimar, constel·lar, l'art és mediador.

La pregunta marc-guia d'enguany se situa més en el “com ho fem”? I s'ancla en interessos específics (co-disseny, evaluació, suport mutu.)

La mediació a la Xarxa de Fàbriques: On som?

(Resum de la recerca (abril/juny): entrevistes amb fabriques, icub i xarxa)

TRANSVERSALITAT

Els projectes s'articulen des de marcs de significat molt diversos sobre el què és o no és la mediació. entesos des de diferents disciplines i apropaments: circ(s), dansa contemporània, creació comunitària.

Cal:

- Respectar la idiosincràcia de cada fabrica.
- Dissenyar dispositius de recerca trans-disciplinars
*evitar discussions categòriques o generalistes,
- Partir d'eixos de "curiositat" transversals.

Coneixement i intercanvi SITUAT

La gestió intra-fàbriques del projecte és madura i soste el marc de la recerca. Tanmateix, pren lloc a la recerca amb debats allunyats de la practica. Cal:

- Retornar a una mirada situada, des de la pràctica.
- Connectar el projecte als laboratoris. (participació d'artistes i participants)
- Separar recerca de gestió.

Comunitat de pràctica (curiositats compartides)

La recerca d'enguany cerca activar curiositats compartides de cara a imaginar un model de projecte-- xarxa de mediació futur (s'allunya de generar un horitzó de sentit comú).

- **Suport mutu**
- **Apertura** (labos entre si)
- **Compartir** coneixements

Com fem mediació a la xarxa?

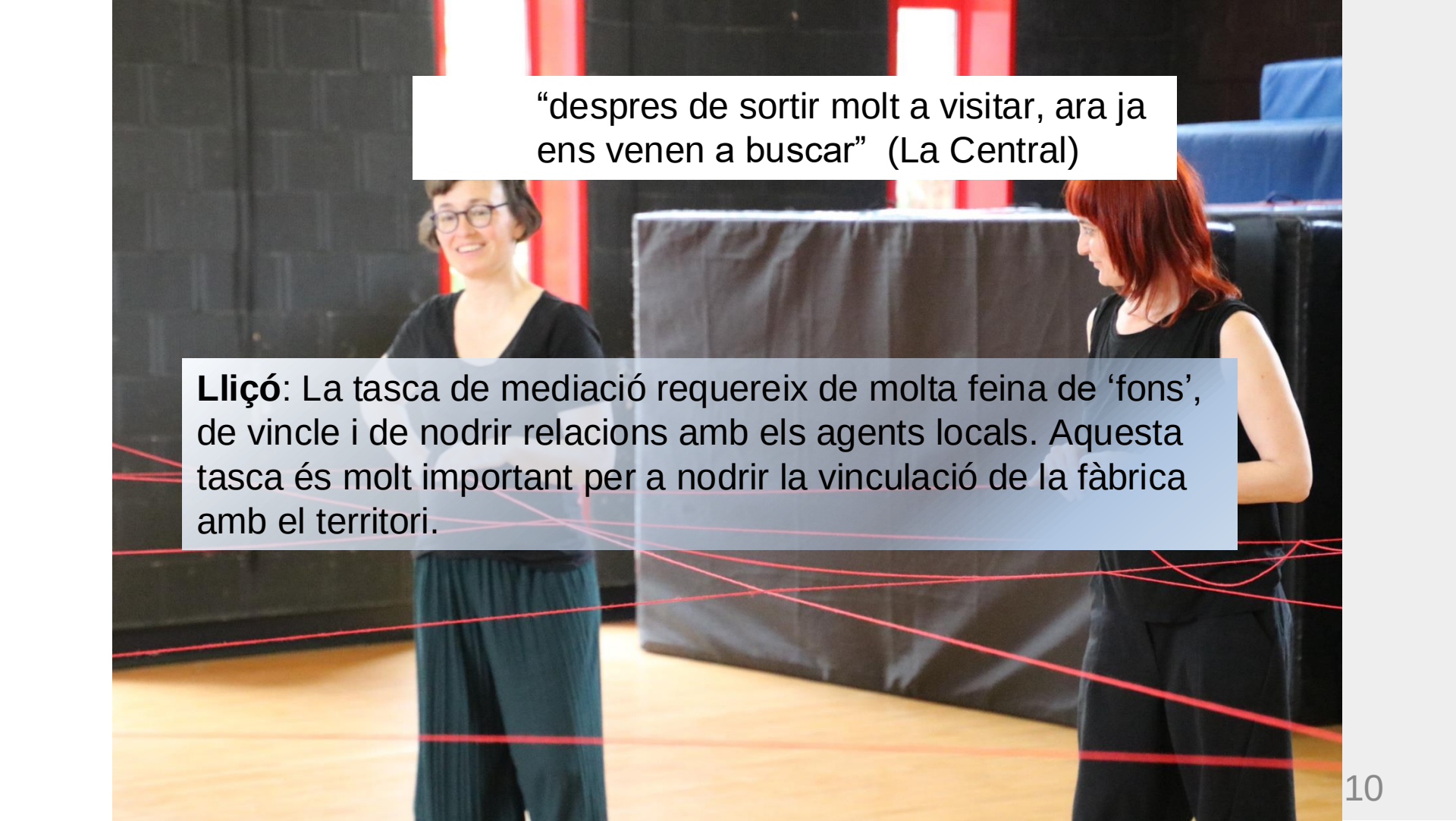
- Sessió #1 - “com entrem en contacte?”
(com ens apropem al territori) [juny Ateneu]
- Sessió #2 – Com sostenim? Quins contenidors creem? [juliol, La fabra I Coats]
(disseny, governança)
- Sessió #3 – C o m Canviem? [setembre, La Central del Circ]
- Sessió #4 - Com pos(t)em? Posar de nou [n o v e m b r e L a C a l d e r a]
(retornar, avaluacions, indicadors, retorns..).

Lliçons situades

i emergents de les pràctiques i les converses del Lab de Labs, fruit de l'experiència de les tècniques, artistes i gestores de la xarxa.

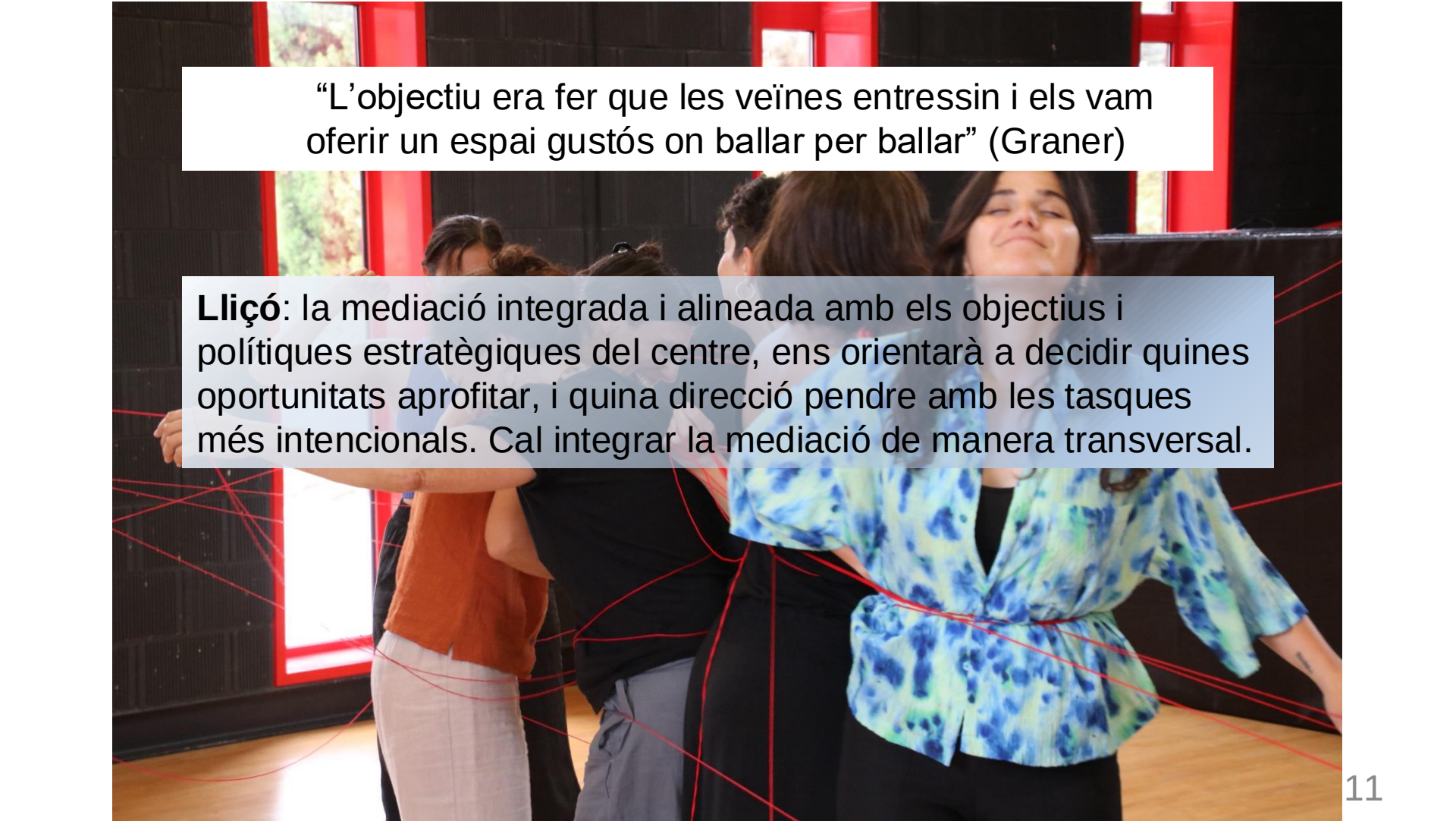
A photograph of two women in a room with a black brick wall and red vertical light strips. The woman on the left has short brown hair and glasses, wearing a black top and dark green pants. The woman on the right has long red hair, wearing a black top and dark pants. Several red laser lines crisscross the scene, creating a grid-like pattern. A white text box is overlaid on the image.

Entrar en contacte: “oportunitat o intenció?” No sabem quines entitats o collectius se sentiran atretes i amb ganes de vincular-se als processos de creació de la fàbrica. L'encontre, pot ser buscat o oportunístic.

A photograph of two women in a room with a black wall and a wooden floor. The woman on the left is smiling and wearing glasses and a black top. The woman on the right is looking down and wearing a black sleeveless top. Red laser lines are projected across the floor and the women. A large black rectangular object is in the background.

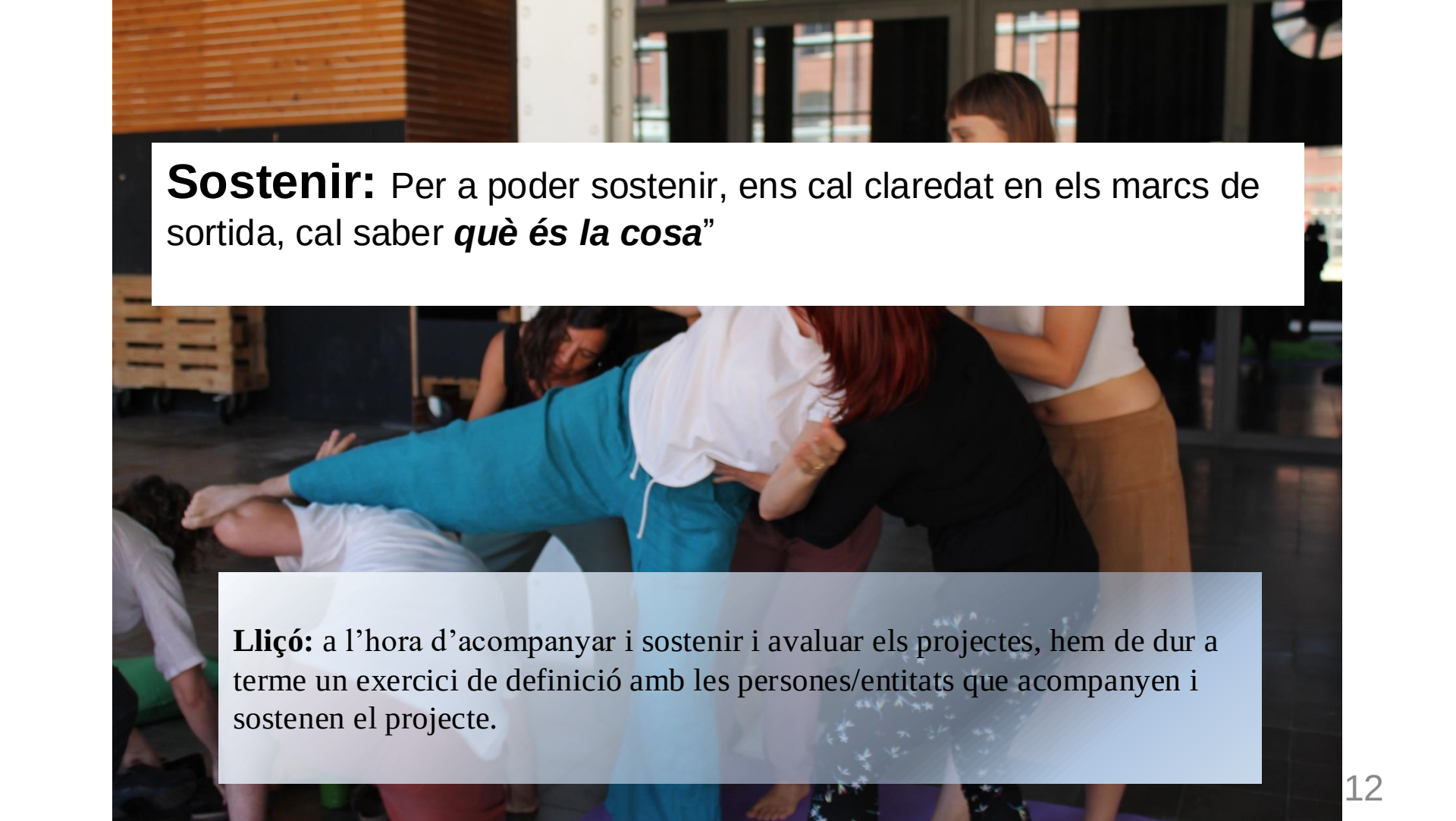
“despres de sortir molt a visitar, ara ja ens venen a buscar” (La Central)

Lliçó: La tasca de mediació requereix de molta feina de ‘fons’, de vincle i de nodrir relacions amb els agents locals. Aquesta tasca és molt important per a nodrir la vinculació de la fàbrica amb el territori.

A background photograph showing several people in a room with dark walls and red-framed windows. Red lines are stretched across the room, creating a web-like pattern. The people are partially obscured by the text boxes.

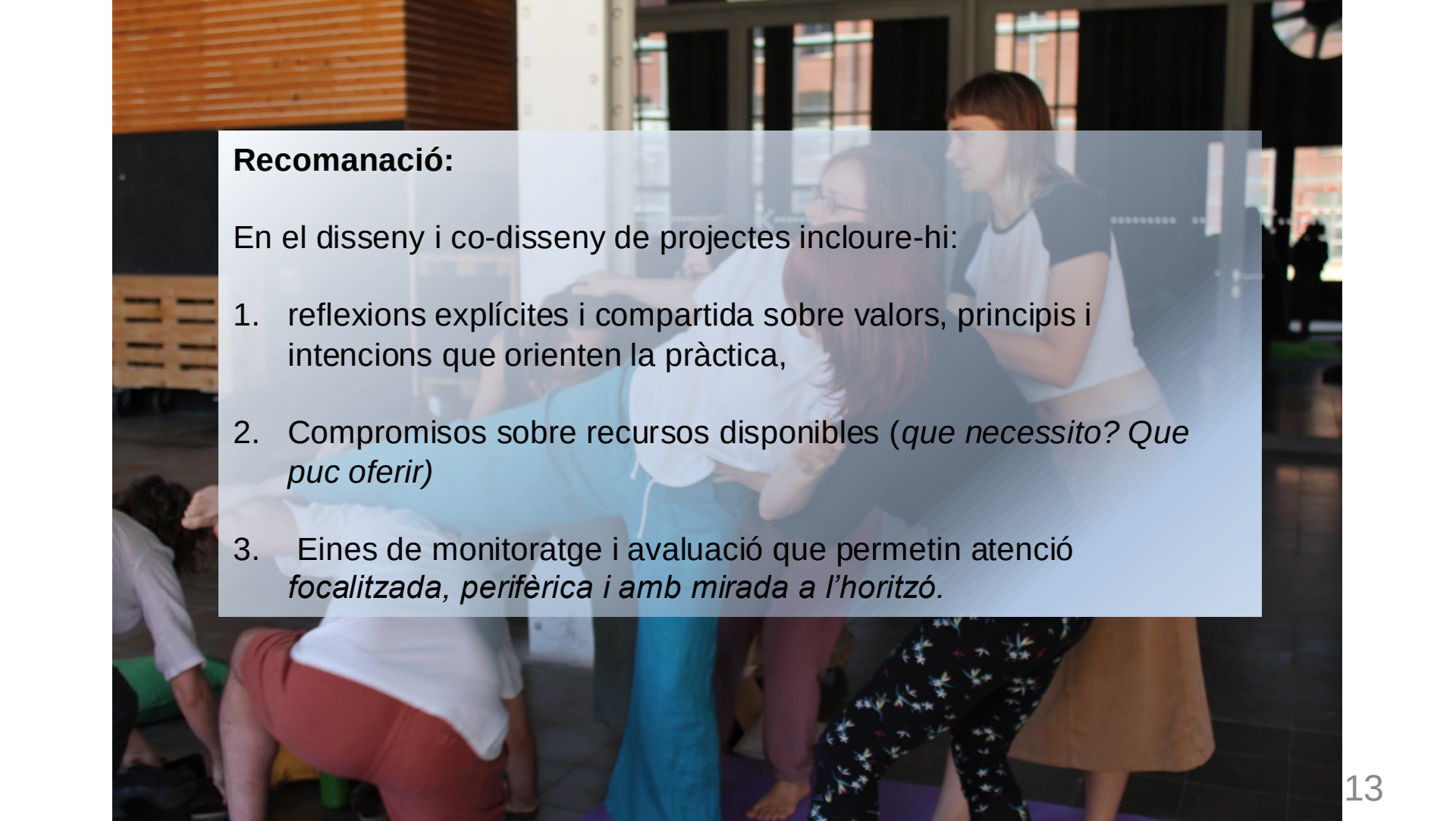
“L’objectiu era fer que les veïnes entressin i els vam oferir un espai gustós on ballar per ballar” (Graner)

Lliçó: la mediació integrada i alineada amb els objectius i polítiques estratègiques del centre, ens orientarà a decidir quines oportunitats aprofitar, i quina direcció pendre amb les tasques més intencionals. Cal integrar la mediació de manera transversal.

Sostenir: Per a poder sostenir, ens cal claredat en els marcs de sortida, cal saber ***què és la cosa***”

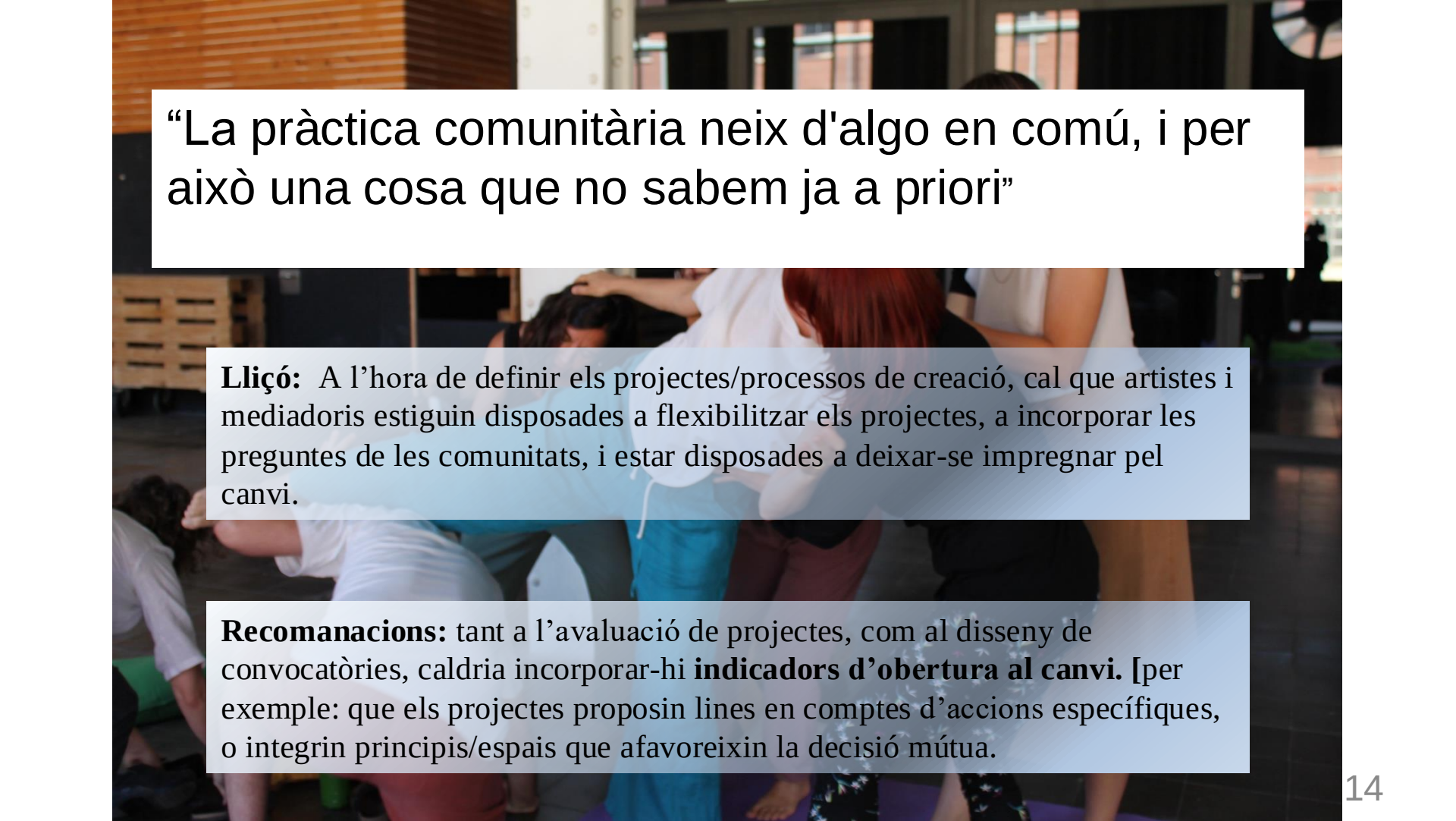
Lliçó: a l'hora d'acompanyar i sostenir i avaluar els projectes, hem de dur a terme un exercici de definició amb les persones/entitats que acompanyen i sostenen el projecte.

A background image showing a group of people in a workshop or collaborative environment. Several individuals are visible, some standing and some sitting on the floor, engaged in activities. The setting appears to be a modern, open-plan space with large windows and wooden elements.

Recomanació:

En el disseny i co-disseny de projectes incloure-hi:

1. reflexions explícites i compartida sobre valors, principis i intencions que orienten la pràctica,
2. Compromisos sobre recursos disponibles (*que necessito? Que puc oferir*)
3. Eines de monitoratge i avaluació que permetin atenció *focalitzada, perifèrica i amb mirada a l'horitzó.*

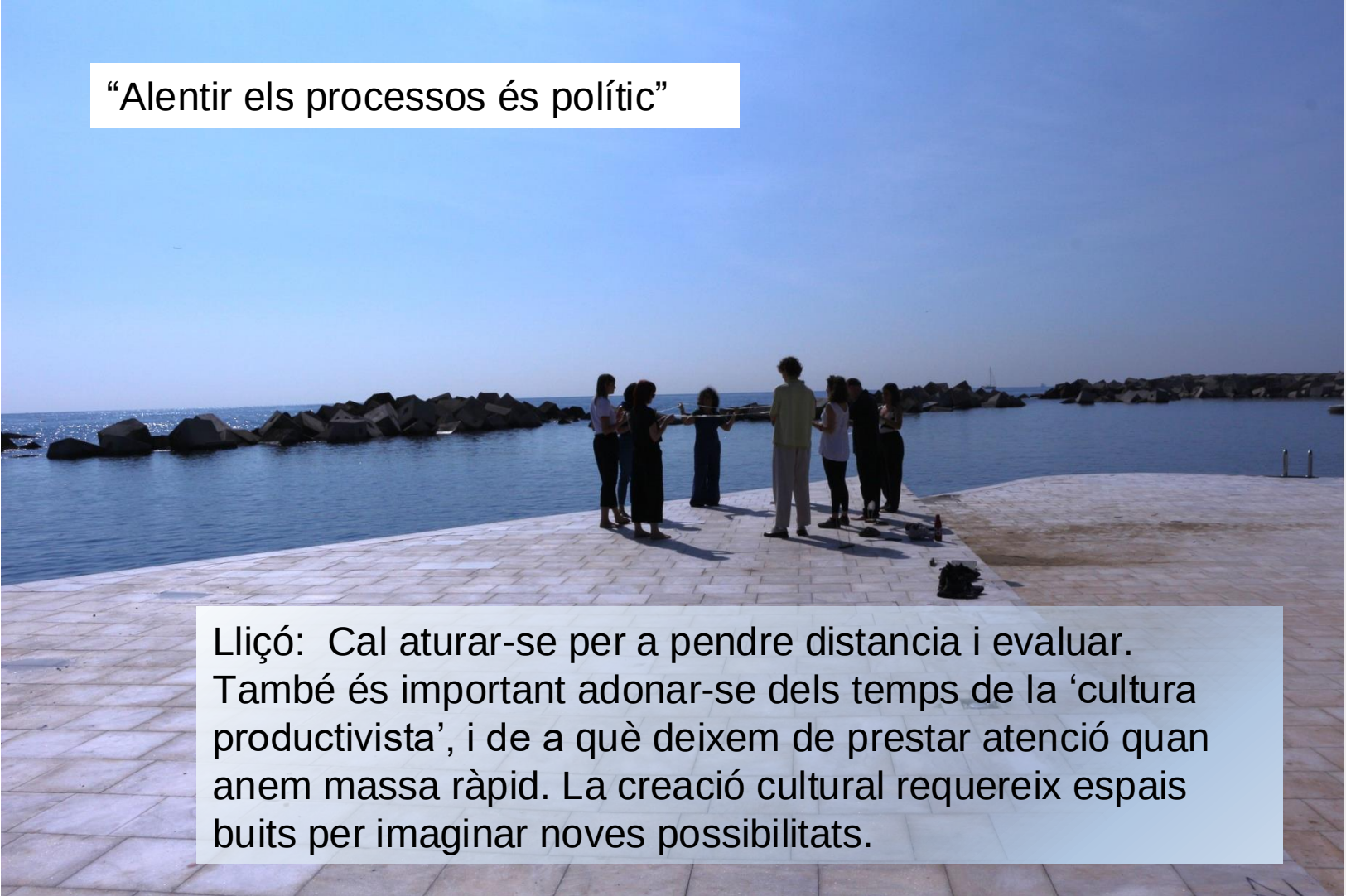

“La pràctica comunitària neix d'algo en comú, i per això una cosa que no sabem ja a priori”

Lliçó: A l'hora de definir els projectes/processos de creació, cal que artistes i mediadoris estiguin disposades a flexibilitzar els projectes, a incorporar les preguntes de les comunitats, i estar disposades a deixar-se impregnar pel canvi.

Recomanacions: tant a l'avaluació de projectes, com al disseny de convocatòries, caldria incorporar-hi **indicadors d'obertura al canvi**. [per exemple: que els projectes proposin línies en comptes d'accions específiques, o integrin principis/espais que afavoreixin la decisió mútua.

“Alentir els processos és polític”

A group of about eight people are standing on a wide, paved pier that extends into the sea. They are looking out at the water, which is calm and blue. In the distance, there are large, dark rocks forming a breakwater. The sky is clear and blue. The scene is captured from a low angle, emphasizing the expanse of the sea and sky.

Lliçó: Cal aturar-se per a pendre distancia i evaluar. També és important adonar-se dels temps de la ‘cultura productivista’, i de a què deixem de prestar atenció quan anem massa ràpid. La creació cultural requereix espais buits per imaginar noves possibilitats.

A group of people, including a woman with her hand raised and a man in a cap, are gathered around a large sheet of paper outdoors. They appear to be in a collaborative meeting or workshop. The background features a yellow wall and a tiled roof.

“Evitar el treball amb artistes i col·lectius “a la carta””

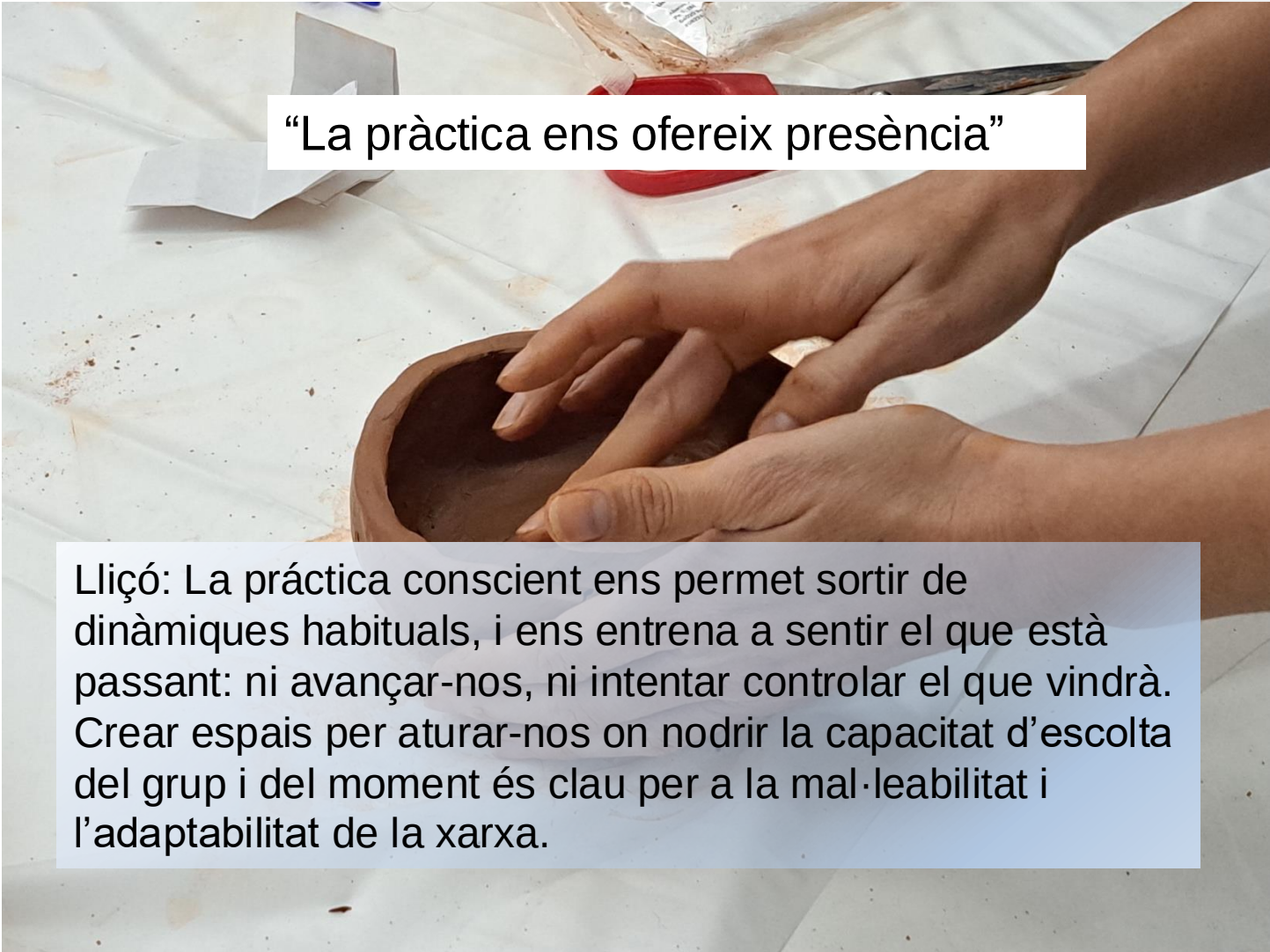
Lliçó: Les fàbriques estableixen relació amb els col·lectius, i és un treball lent i curós. Cal ajustar els projectes a les relacions que ja existeixen en el teixit de la fàbrica.

Recomanacions: En aquest sentit, és important dissenyar convocatòries que canalitzin els recursos a través de les relacions que cada fàbrica ja té establerta amb el territori. I procurar crear convocatòries de mediació de proposta guiada en comptes d'oberta.

“Parem atenció al canvi del grup i no prou al propi (artistes)”

LLiçó: en un afany de sostenir el canvi i acompanyar els grups, ens manca atendre al benestar propi (de les artistes). És necessari crear d'espais 'restauratius' i de cures per a artistes- mediadores que treballen amb grups sensibles. cal generar espais per aturar-se i parar. Oferir-nos respir, retirar-se a temps (torns i descansos).

A close-up photograph showing a person's hands skillfully shaping a piece of dark, wet clay on a pottery wheel. The hands are positioned to guide the clay as it rotates. The background is a white, slightly messy surface, possibly a workbench, with some crumpled paper and a red object visible in the upper left.

“La pràctica ens ofereix presència”

Lliçó: La pràctica conscient ens permet sortir de dinàmiques habituals, i ens entrena a sentir el que està passant: ni avançar-nos, ni intentar controlar el que vindrà. Crear espais per aturar-nos on nodrir la capacitat d'escolta del grup i del moment és clau per a la mal·leabilitat i l'adaptabilitat de la xarxa.

“La rotació - totes ens ocupem de tota la matèria, de tot el procés, genera tranquil·litat, descarrega pressió”

Lliçó: I és vital que es creïn espais transversals on Institució i artistes puguin conversar, que les administracions estiguin en aquest tipus de processos és important, per a què puguem compartir llenguatges.

Reflexions d'avaluació i propostes de futur

Reflexions d'avaluació i propostes de futur

Límits i valors:

1. Genera transferència de coneixement als projectes de fàbrica
 2. Mou les experiències individuals cap a la reflexió col·lectiva
 3. Posa en valor la pràctica
-
1. Quina es la direcció política?
 2. Donar legitimitat a la pràctica comunitària en polítiques culturals?
 3. Com fem transferència?
 4. Com desburocratitzeem processos?

“Lab de Labs és molt valuós i necessari perquè és un lloc per parar un moment per confrontar-se per poder trobar diferents punts de vistes sobre temes comuns i tornar a mirar-se, posicionar-se en un lloc diferent dels que estem acostumats a estar, i per això descobrir coses noves.

Linies de futur per un lab de labs el 2025:

1. És clau definir les preguntes (i arees d'interès) que ens interpel.lin.
és un punt clau de la metodologia.
2. Generar un espai + obert, i potser més híbrid.
3. Cal desburocratitzar processos.
4. Donar-li 'forma' (qui volem que participi i quines preguntes)

TEMÀTIQUES/PROPOSTES:

1. Revisar la nomenclatura "mediació"- recuperar sabers històrics i genealogies de pràctiques comunitàries i veïnals.
2. Garantir drets culturals
3. El conflicte com a espai de canvi.
4. Compartir casos concrets de metodologia/ de conflicte o trobar exemples hipotètics i buscar cada una i totes juntes quina seria la nostra resposta.

CRÈDITS:

Participants:

Ateneu de 9Barris: Guille Vidal-Ribas i Gràcia Camps

La Caldera: Cristina Riera i Pau Caselles

Tantarantana: Julio Álvarez, Maika Pacheco i Constança Nannoni, Sònia Sánchez y Neus Umbert

La Central del Circ: Esther Blàzquez i Berta Vilanova

Joan Brossa: Silvia Galí

Nau Ivanov: Itziar Barriobero

La Fabra i Coats: Marta Vallejo, de La Fundició

Graner: Paula Moliner)

Xarxa de Fàbriques de Creació i Institut de Cultura de Barcelona:

Giulia Poltronieri i Rosa Gibert

Creació i facilitació:

Caro Novella

caronovella.net

AMB EL SUPORT DE

Ajuntament de
Barcelona

FÀBRIQUES
DE CREACIÓ
DE BARCELONA
BARCELONA
ART FACTORIES